

VE WERKPLAN

ONDERDEEL VAN HET PEDAGOGISCH BELEID

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
1.1 Visie en missie	3
1.2 Gemeente beleid	4
1.3 Aanbod, groepssamenstelling	4
2. Uk en Puk	5
2.1 Het programma	5
2.2 Dagindeling	6
2.3 Ervaringsgericht werken De ontwikkelingsgebieden	6
2.3.1 Taalontwikkeling	6
2.3.2 Sociaal Emotionele Ontwikkeling	7
2.3.3 Motorische en Zintuigelijke Ontwikkeling en Rekenprikkel	7
2.4 Opbrengstgericht werken: planning/doelen/niveaus	8
2.5 Inrichting groepsruimte	9
3. De pedagogisch medewerker	11
3.1 Coaching	11
3.2. VE opleidingsplan	12
4. Doorgaande lijn	13
4.1 Mentor	13
4.2 Intake	13
4.3 Ontwikkelingsvolgmodel BOSOS	13
4.4 Zorg voor kinderen	14
4.5 Overdracht	15
5. Het ouderbeleid	
5.1 Samenwerking	16
5.2 Oudercommissie	17

Bijlagen:

Werkinstructie planning en organiseren
SLO doelen in UK & PUK
Thema uitwerking per week
Activiteitenplanning (incl UK & PUK thema's)
Quicksan
VE opleidingsplan voor 2020
Intake formulier
Training en Werkinstructie BOSOS voor de pm-ers
Formulier begeleiding VE kinderen
Afspraken overdracht naar basisonderwijs
Toestemmingsformulier voor ouders

1. Inleiding

SOL Ambacht streeft ernaar om alle kinderen met of zonder VE-indicatie goed voorbereid te laten starten in groep 1 van het basisonderwijs. Een goede en soepele doorgaande lijn met het basisonderwijs en de thuissituatie is één van de doelen in het beleid. Door de nauwe samenwerking met de ouders, het onderwijs en het jeugdteam, worden alle kansen geboden voor een optimale ontwikkeling van kinderen.

SOL Ambacht heeft 4 S(peel) O(ntwikkel) L(eerpleinen), waar centraal staat dat kinderen worden gestimuleerd in wat zij leuk vinden en er spelenderwijs wordt geleerd en ontwikkeld.

In dit VE werkplan (onderdeel van het pedagogisch beleid) gaan we verder in op de werkwijze van de peuterspeelgroepen (PSG) bij SOL De Watervlinder. Het werkplan wordt jaarlijks geëvalueerd en bijgesteld.

De diverse bijlagen die bij dit document horen worden in het **groen** weergegeven in de tekst.

1.1. Missie en Visie

Missie

Het per SOL bieden van een samenhangend dagprogramma waarin opvoeding, ouders, onderwijs, opvang en ontspanning (onze 5 O's) met elkaar verweven zijn, waardoor wij ieder kind alle ontwikkelkansen bieden om op te groeien tot een zelfstandig, succesvol, verantwoordelijk en positieve persoonlijkheid.

Visie op VE (vanuit het kind)

SOL Uk & Puk is er voor mij en ik ga er met plezier naar toe.

Hier kan ik mijn talenten ontdekken en krijg ik de kans deze verder te ontwikkelen. Hier ben ik altijd welkom, binnen een veilige omgeving en kan ik zijn wie ik ben.

Er werken altijd dezelfde mensen die mij, met passie helpen en ondersteunen op mijn weg naar het basisonderwijs. Want straks mag ik ook naar het basisonderwijs net als de grote kinderen die ik in de gang en op het schoolplein zie.

Ik mag heel veel doen in de ochtend samen met mijn vriendje Puk. Zoals puzzelen, kleien, buiten fietsen en spelen in de zandbak, spelletjes op het digibord, verven en nog veel meer. Soms doe ik iets alleen, maar er zijn ook andere kinderen om mee samen te spelen.

Er wordt voorgelezen, we drinken met z'n allen in de kring en zingen liedjes. Ze laten op kaarten zien wat vandaag gaan doen.

We eten een boterham aan tafel. Met allemaal gezonde dingen erop, die je zelf mag kiezen.

Samen met Puk praten we over wat we aan hebben vandaag, over de regen, over mijn familie en nog veel meer.

Puk heeft vertrouwen in mij en geeft mij de kans zelf op ontdekking te gaan. Ik word uitgedaagd en gestimuleerd om te ervaren en te leren.

Ik ben trots op knutselwerkjes die in de groep hangen en die ik daarna mee naar huis mag nemen.

Mijn ouders zijn actief betrokken bij mijn ontwikkeling. Ze praten met het team van mensen over mij en zijn trots op wat ik allemaal al kan. We zingen thuis dezelfde liedjes en praten ook over wat we aan hebben vandaag, over de regen en mijn familie.

1.2. Gemeente beleid

De gemeente Hendrik-Ido-Ambacht vindt het belangrijk dat alle kinderen gelijke kansen krijgen om zich optimaal te ontwikkelen. Dat betekent dat alle peuters in de gemeente van 2 tot 4 jaar de mogelijkheid hebben om een betaalbare peuterspeelgroep te bezoeken. Een voorschoolse opvang die toegankelijk is voor alle peuters, van werkende en niet-werkende ouders, voor kinderen met en zonder (taal)achterstand of een ontwikkelingsvoorsprong. Kinderen met een (taal) achterstand komen in aanmerking voor een VE plaats (Voorschoolse Educatie). Vanaf 1 augustus 2020 geldt een landelijke aanbodplicht van 16 uur voorschoolse educatie en 8 uur voor subsidieplaatsen.

Om dit te kunnen bereiken heeft de gemeente haar beleid voor de peuteropvang gewijzigd. Met ingang van 31 augustus 2020 zijn de uren van de peuterspeelgroepen bij SOL Ambacht verruimd van 2,5 uur naar 4 uur per dagdeel.

1.3. Aanbod en groepssamenstelling

SOL De Watervlinder heeft 2 VE peuterspeelgroepen; De Eekhoorns en De Woelmuisjes.

Deze groepen zijn open van maandag t/m vrijdag van 09:00 – 13:00 uur (inloop van 08:45 – 09:00 uur), tijdens schoolweken. Tijdens deze uren wordt VE aangeboden. Kinderen kunnen in de leeftijd van 2,5 tot 4 jaar, 16 uur per week (4 X 4 uur) naar de peuterspeelgroep. Dit aanbod geldt voor alle kinderen. Op deze manier kunnen de kinderen in 1,5 jaar ten minste 960 uur voorschoolse educatie ontvangen.

Naast de 2 geregistreerde VE peuterspeelgroepen biedt SOL De Watervlinder ook op alle peutergroepen (dagopvang) het VE programma aan. Er wordt gewerkt volgens hetzelfde activiteitenprogramma en de uitgangspunten van VE.

Een PSG groep bestaat uit maximaal 16 kinderen, in de leeftijd van 2 tot 4 jaar, onder begeleiding van 2 pedagogisch medewerkers.

Wij hanteren de volgende minimale afname:

- ✓ Reguliere subsidieplaats: 2 dagdelen
- ✓ VE subsidieplaats: 4 dagdelen
- ✓ Met kinderopvangtoeslag: 1 dagdeel*

*wij adviseren 2 dagdelen per week vanuit pedagogische doeleinden

2. Uk & Puk

Binnen de organisatie werken wij sinds januari 2010 met het programma Puk & Co op de peuterspeelgroepen (voorheen peuterspeelzalen).

Sinds januari 2017 is het programma omgezet naar het VE programma Uk & Puk. De medewerkers hebben een (om)scholingsprogramma gevolgd. Vanaf 2017 is tevens gestart om Uk & Puk voor elke peuter aan te bieden, door om de beurt een aantal pedagogisch medewerkers op te leiden. In maart 2019 is de laatste groep medewerkers gestart met de VE training. Vanaf 2020 zijn alle medewerkers van de peuter(speel)groepen VE gecertificeerd en wordt op elke peuter(speel)groep met de Uk & Puk methode gewerkt.

2.1. Het programma

Uk & Puk is een uniek totaalprogramma voor kinderen van 0 tot 4 jaar. De activiteiten stimuleren de spraak- en taalvaardigheid, de sociaal-emotionele vaardigheden, de motorische en zintuiglijke vaardigheden en geven de eerste rekenprikkels.

Bij Uk & Puk draait het om vrolijk spelen en ontdekken. Door het spel op de juiste manier aan te moedigen doen peuters nieuwe ervaringen op, leren ze vaardigheden en maken ze op natuurlijke wijze een brede ontwikkeling door. Dit sluit naadloos aan op de visie van SOL De Watervlinder.

De methodiek van Uk & Puk bestaat uit de onderstaande 10 thema's:

- ✓ Welkom Puk!
- ✓ Wat heb jij aan vandaag?
- ✓ Eet smakelijk!
- ✓ Dit ben ik!
- ✓ Reuzen en kabouters
- ✓ Regen
- ✓ Hatsjoe!
- ✓ Knuffels
- ✓ Oef, wat warm!
- ✓ Ik en mijn familie

Voor peuters die bijna naar de basisschool gaan is er een extra thema: "Ik ben bijna 4!" .

Uk & Puk bereidt peuters op speelse wijze voor op het basisonderwijs en vormt samen met andere methodes één doorgaande lijn tot en met groep 8.

Bij SOL De Watervlinder wordt er gewerkt met een activiteitschema waarin de planning van de thema's vaststaat per schooljaar

De nieuwe cyclus wordt steeds gestart met Welkom Puk!. Het totale programma met alle thema's loopt precies een jaar. Bij de voorbereiding van elk thema, dat ongeveer 4 tot 6 weken duurt, wordt er door de medewerkers een planning van de activiteiten gemaakt.

2.2. Dagindeling PSG

- 08:45 – 09:00 uur: Inloop
09:00 – 10:00 uur: Keuzemoment vrij spelen
10:00 – 10:15 uur: Gezamenlijk opruimen
10:15 – 10:30 uur: Fruit en drinken
10:30 - 11:00 uur: Grote kring activiteit
11:00 – 11:15 uur: Verschoon / toilet moment
11:15 - 11:45 uur: Buiten spelen
11:45 - 12:15 uur: Gezonde lunch
12:15 - 12:50 uur: Keuzemoment vrij spelen
Uitleg activiteit kleine kring Uk & Puk
12:50 – 13:00 uur: Gezamenlijk opruimen
13:00 : Naar huis, overdracht ouder(s)
Na PSG tijd hebben pm-ers tussen 13:00 – 13:30 tijd voor o.a.:
- BOSOS gesprekken
 - Intake met ouder(s) / verzorger(s)
 - Voorbereiding Uk & Puk activiteiten
 - Observatie bevindingen die vandaag zijn gedaan vastleggen in BOSOS

2.3. Ervaringsgericht werken

Een uitgangspunt van VE bij SOL De Watervlinder is het zien van kansen en hierop inspelen. Van de pedagogisch medewerkers wordt verwacht dat zij zich continu bewust zijn van de belangrijke rol die ze hebben in het zien en het reageren op signalen, rekening houden met de eigenheid van een kind. Een kind dat terughoudend reageert op een activiteit dat hem moeilijk lijkt, heeft misschien de extra steun van de medewerker nodig om de uitdaging aan te durven. De persoonlijke factoren rondom het kind en de groepsdynamiek van dat moment is van belang om de keuze en de begeleiding af te wegen. In een drukke, onrustige groep zal de keuze anders zijn, dan wanneer er rust heerst en er voldoende ruimte is om een kind extra aandacht bij de activiteit te geven. Hier volgt een opsomming van de ontwikkelingsgebieden die aan bod komen in het programma.

2.3.1. Taalontwikkeling

Kinderen worden actief begeleid en uitgedaagd in de taalontwikkeling. Uitgangspunt voor de pedagogisch medewerker zijn de interactievaardigheden en het bewust aanbieden van een taalrijke omgeving. De pedagogisch medewerkers zijn zich bewust van de voorbeeldrol die ze hebben. Elke medewerker beschikt over een taalniveau op minimaal 3F.

Door correct en bewust met taal bezig te zijn, nemen kinderen dit op de juiste manier tot zich. Veel herhaling is daarbij belangrijk.

Door als medewerker steeds bewust te zijn van de volgende uitgangspunten: 'Wat doe ik, wat zeg ik en hoe zeg ik het?', wordt een optimaal en veilig ontwikkelingsklimaat gecreëerd.

De emotionele veiligheid staat centraal. Kinderen worden niet nadrukkelijk gecorrigeerd in hun taalgebruik. Dit kan leiden tot onzekerheid, waardoor de kans toeneemt dat een kind gaat stotteren en/of niet meer goed durft te praten. In plaats van nadrukkelijk te corrigeren, wordt de uitgesproken zin van de peuter op correcte wijze bevestigend of vragend herhaald.

Een concreet voorbeeld: 'Ik heb met mama naar de winkel gefietst'. De medewerker reageert hierop: 'Echt waar, ben jij met mama naar de winkel gefietst, dat was vast erg leuk!'

Om kinderen te stimuleren in hun taalgebruik, maken we o.a. gebruik van verschillende boekjes, memory, lotto, peuterdomino en kwartetspelletjes.

Ook tijdens de kring momenten en tijdens de lunch staat de taalontwikkeling centraal. Pedagogisch medewerkers stellen vragen aan de kinderen over de wat ze op hun brood willen of welke kleur bekers er op tafel staan.

Bij elk thema komen woorden aan bod die de peuters aangeboden krijgen, om zo hun woordenschat uit te bereiden.

In het pedagogisch beleid en de werkplannen wordt beschreven op welke manier de taalontwikkeling actief wordt aangeboden in de dagelijkse routine en in de activiteiten.

2.3.2 .Sociaal Emotionele Ontwikkeling

Kinderen worden in groepsverband verzorgd en begeleid. Van de pedagogisch medewerker wordt verwacht dat zij het contact tussen kinderen stimuleert, begeleid en stuurt.

Conflictsituaties komen bijvoorbeeld dagelijks voor, kinderen zijn lerend in de omgang met leeftijdsgenootjes en reageren primitief en impulsief op emoties als boosheid, frustratie en verdriet. Kinderen worden gestimuleerd om conflictsituaties zo zelfstandig mogelijk op te lossen, echter is een actieve rol vanuit de pedagogisch medewerker nodig. Ze stopt de ruzie door op dezelfde hoogte bij de kinderen te gaan zitten en te benoemen wat ze ziet en welke emoties ze bij de kinderen ziet. Door te vragen hoe dit op te lossen is, nodigt ze kinderen uit hier zelf over na te denken en het op te lossen.

Een emotie tonen mag altijd en begrip hebben voor de emotie van een ander wordt benadrukt en benoemd. Bij conflictsituaties worden kinderen gestimuleerd in het uiten van de boosheid op een manier die toelaatbaar is. Boos zijn mag, maar je mag geen ander kind pijn doen als je boos bent. Er wordt met het kind gezocht naar een manier om de boosheid te uiten. Bijvoorbeeld door even hard op de grond te stampen of op een kussen te slaan. De eigenheid van het kind staat voorop.

Door veel over emoties te praten en op activiteitsniveau aan te bieden, wordt kinderen geleerd dat emoties tonen mag en dat je voor jezelf mag opkomen en jezelf mag zijn.

De pedagogisch medewerker is duidelijk en consequent naar de kinderen en straalt rust uit, zodat kinderen weten waar ze aan toe zijn. Samen spelen, samen delen stimuleren we door de kinderen met elkaar in contact te brengen, te wisselen in combinaties en zelf het goede voorbeeld te geven door mee te spelen. We stimuleren de kinderen elkaar te helpen en maatjes te zijn. Concreet voorbeeld hierin is kinderen die elkaar helpen met jas aantrekken en de rits dicht doen.

Andere belangrijke punten in de sociaal emotionele ontwikkeling zijn de sociale aspecten van elkaar helpen, op je beurt wachten, samenwerken, de ander troosten, etc. Dit wordt actief gestimuleerd.

Als kinderen zich veilig voelen zullen ze open staan om nieuwe ervaringen op te doen, te leren en zich te ontwikkelen.

2.3.3. Motorische en Zintuiglijke Ontwikkeling en Rekenprikkel

Binnen de thema's van Uk & Puk wordt een zo breed mogelijk aanbod gemaakt. Via de activiteitspin wordt een gevarieerd programma gemaakt. Er is veel aandacht voor activiteiten die de motorische en zintuiglijke ontwikkeling prikkelen. Door gebruik te maken van verschillende materialen en verschil in de soort activiteiten aan te bieden wordt dit doel zoveel mogelijk bereikt. De grove motoriek wordt vertaald naar beweegactiviteiten zowel binnen als buiten. Binnen wordt er regelmatig een parcours uitgezet waarin kinderen kunnen bewegen of dansen en bewegen op muziek. Hierbij wordt ook gebruik gemaakt van de hal. Ook is er gemiddeld 6 keer per jaar peutergym onder begeleiding van

Hi5. Buiten op het speelplein is er veel ruimte om te fietsen, te klimmen en klauteren op de verschillende speeltoestellen.

Stimuleren van de fijne motoriek gebeurt onder andere door tekenen, rijgen, verven, kleien, prikken, plakken, scheuren, propjes maken, spelen met scheerschuim water en zand.

Ook buiten het activiteitenprogramma om is er aandacht voor deze ontwikkelgebieden.

Kansen pakken binnen de vier ontwikkelingsdomeinen van de Uk & Puk methode zit niet enkel in de geplande activiteiten. Tijdens de dagelijkse activiteiten is de pedagogisch medewerker steeds bewust bezig met observeren en inspelen op de kansen die zich voordoen.

Een kledingstuk kan anders worden genoemd, om een kind uit te dagen het juiste kledingstuk te benoemen.

Tijdens het aan- en uitkleden kunnen peuter gestimuleerd worden om elkaar te helpen.

Met de hele groep kan samen de tafel worden gedekt voor de lunch. Met het uitdelen van de bekertjes kan er de kleur benoemd worden en tellen we de bekertjes.

Om de cognitieve vaardigheden van het kind te stimuleren bieden we veelsoortige materialen aan zoals; puzzels, duplo, insteek mozaïek, vormenplankjes en kleurenspelletjes. Dit ontwikkelingsgebied komt veelal voor in de gezamenlijke kringactiviteiten.

Ook voelen, ruiken, luisteren en proeven gaat bij de kinderen de hele dag door. De zintuigen stimuleren wij door de kinderen in o.a. contact te brengen met water, zand, vingerverf, klei, scheerschuim en sop.

De oog-hand coördinatie wordt bevorderd met verschillende constructiematerialen, kralen, hamertje tik ect.

Rekenprikkel; binnen verschillende activiteiten van Uk & Puk is er aandacht voor de drie rekendomeinen; meten, ruimtelijke oriëntatie en ontluikende gecijferdheid. Het gaat hierbij vooral om het opdoen van de eerste ervaringen die de basis leggen voor de latere rekenontwikkeling.

In de thema's leren de kinderen analyseren, tellen, ordenen, combineren, construeren en structureren. Dit gebeurt bijvoorbeeld door het stapelen van blokken, sorteren van speelgoed op kleur, aandacht voor begrippen zoals groot-klein, kort-lang. Zingen van liedjes met gebaren en telversjes.

In het pedagogisch beleid en de werkplannen wordt de werkwijze rondom de vier ontwikkelingsgebieden omschreven binnen de uitgangspunten van het pedagogisch kader.

2.4. Opbrengstgericht werken: planning/doelen/niveaus

Bij het werken met VE hoort plannen en organiseren. Zo zorg je dat je aanbod aan de kinderen evenwichtig is en dat er samenhang in zit. Ook heb je er zicht op of alle kinderen aan de beurt komen.

Ieder thema bevat activiteiten voor de grote groep, activiteiten voor kleine groepjes en activiteiten om individueel te doen. De duur van een activiteit is afhankelijk van het kind zelf en de interactie in de groep.

Alle activiteiten worden uitgewerkt. Bij elke activiteit staat vermeld wat de kinderen gaan doen en aan welke leerdoelen ze werken. Ook wordt er gebruik gemaakt van een woordenlijst.

Elke activiteit verloopt volgens een vast stramien: introductie, kern, uitbreiding en afsluiting. Deze methode zorgt ervoor dat het aanbod gevarieerd is en alle ontwikkelingsgebieden aan bod komen.

Een planning helpt ook bij de taakverdeling tussen de pm-ers en om ook te spelen in kleine groepjes.

Een planning maken betekent niet: vastzitten aan een strak schema! Als het in de groep onverwachts anders loopt kan je besluiten van je planning af te wijken. Een planning is een hulpmiddel, dat richting geeft aan het aanbod aan de kinderen. Als je goed plant, zit er evenwicht in een dag, waarin plaats is voor verzorging, eten en drinken, gerichte activiteiten en zeker ook vrij spelen.

Er wordt ook zeker gebruik gemaakt van de kansrijke momenten: bijvoorbeeld activiteiten doen tijdens het eten of verschonen.

Toetsing is niet het doel: spelen en ontdekken wél. Kinderen krijgen de ruimte om zelf te ontdekken, spelen en groeien. Pm-ers bieden informatie, ondersteuning en ruimte en sturen waar nodig bij.

Zie bijlagen:

[Werkinstructie planning en organiseren](#)

[SLO doelen in UK & PUK](#)

[Thema uitwerking per week](#)

[Activiteitenplanning \(incl UK & PUK thema's\)](#)

2.5. Inrichting groepsruimte

Bij het inrichten van de groepsruimten komt heel wat kijken. Zo is het belangrijk dat er ruimte is voor de eigenheid van de kinderen zodat hun zelfstandigheid gestimuleerd wordt. Dat er speelhoeken en looproutes zijn. Kinderen moeten zich veilig voelen en kunnen ontdekken.

De inrichting van een VE-groep bij SOL-ambacht voldoet aan de volgende punten.

In de groepsruimte zijn minimaal de volgende hoeken

- Huishoek (poppenhoek)
- Leeshoek
- Tafel met activiteiten (zoals puzzels / klei)
- Themahoek/tafel waar het thema zichtbaar is

Andere mogelijke hoeken zijn:

- Bouwhoek
- Babyhoek
- Autohoek
- Zand- en water hoek
- Stoeihoek
- Snoezelhoek
- Hoek voor grove motoriek
- Spelletjeshoek

De hoeken dienen duidelijk afgebakend zijn. Daarbij dient de functie van de hoek helder te zijn. Dan vervullen ze hun functie en komt het spel van kinderen tot rust waardoor het zich kan verdiepen.

Hoeken kun je afbakenen met:

- Bank
- Kast
- Kleden op de vloer
- Boekenrek
- Plant
- Windscherm of speeltentje

Kenmerken van een VE-groep

- Het basis pakket inclusief handpoppen zijn aanwezig
- Er wordt gebruik gemaakt van dagritme kaarten. Het dagritme wordt hiermee in beeld gebracht, dit geeft kinderen structuur en houvast.
- Materialen worden aangeduid met pictogrammen/woorden.
- Er wordt zoveel mogelijk gebruik maken van echte materialen.
- Platen, foto's en illustraties dienen op ooghoogte van kinderen te hangen.
- In de ruimte hangen alleen materialen die aansluiten bij het thema.
- De materialen dienen bereikbaar te zijn voor kinderen
- Kosteloos materiaal

3. De pedagogisch medewerker

De rol van de pedagogisch medewerker is van grote invloed op de ontwikkeling van de kinderen en het uitvoeren van het VE programma op de groep. Zij is verantwoordelijk voor het herkennen, interpreteren en reageren op signalen die kinderen afgeven. Ieder kind is uniek, een kind (leren) kennen, het zien en de eigenheid van een kind bewaken zijn belangrijke factoren in het bieden van emotionele veiligheid. Kinderen worden gelijk behandeld, de manier waarop kinderen worden begeleid kan echter verschillend zijn per kind omdat ieder kind uniek is en een andere behoefte heeft waarin het zich het veiligst voelt. Pedagogisch medewerkers hebben de capaciteiten en de ervaring om deze behoefte bij kinderen te herkennen. Samenwerking en afstemming met ouders en collega's zijn van groot belang.

De pedagogisch medewerker is verantwoordelijk voor het inhoudelijke aanbod, de werkwijze op de groep en het bijhouden van het volgsysteem van de kinderen waar zij mentor van is. De pedagogisch medewerker is ook degene die de oudergesprekken voert, welke bij het volgsysteem en de ontwikkeling van het kind horen. De pedagogisch medewerker heeft tevens een signalerende functie rondom de zorg van het kind. Bij zorg bespreekt zij dit met ouders en informeert zij de SOL Manager. SOL De Watervlinder werkt met een meldcode, de pedagogisch medewerker wordt jaarlijks bijgeschoold in de stappen van de Meldcode. In het zorgbeleid van SOL De Watervlinder is het werken met de Meldcode omschreven.

De SOL Manager is eindverantwoordelijk over het geheel.

SOL De Watervlinder investeert in het onderhouden en versterken van de kennis en vaardigheden van de pedagogisch medewerkers door middel van het scholingsprogramma. Er is ruimte voor individuele trainingsbehoefte van de medewerkers. Dit kan via coaching/begeleiding tijdens functioneringsgesprekken en groepsoverleggen of via begeleiding van de pedagogisch coach.

Intervisie en training worden jaarlijks aangeboden binnen het scholingsplan.

SOL De Watervlinder heeft een **VE opleidingsplan (zie bijlage)**. Met dit plan wordt opgedane kennis onderhouden en nieuwe kennis aangeboden. Het is van belang dat het VE-beleid geborgd is en kennis jaarlijks wordt opgefrist. Dit gebeurt door middel van coaching, intervisie en training. Het VE-opleidingsplan is een onderdeel van het scholingsbeleid van SOL Ambacht. Het VE-opleidingsplan is een meerjarenplan waarin lange termijndoelen zijn gesteld. Jaarlijks wordt het programma met de korte termijndoelen voor het volgende jaar bepaald en vastgelegd door de pedagogisch beleidsmedewerker/coach en de SOL Manager van de locaties. De invulling van het programma op gebied van training, coaching en intervisie wordt vastgelegd in de scholingsgids.

Er vindt voorafgaand een behoeftebepaling onder de VE-medewerkers plaats, wat hoofdzakelijk door de SOL Manager gebeurt in samenwerking met de pedagogisch beleidsmedewerker/coach.

Er vindt halverwege het jaar een tussentijdse evaluatie plaats om de voortgang van de gestelde doelen en het scholingsprogramma te monitoren en desgewenst bij te sturen, d.m.v. een **QuickScan**.

3.1. Coaching

Vanaf januari 2020 krijgen alle pedagogisch medewerkers ondersteuning van een pedagogisch coach. De pedagogisch coach heeft een ondersteunende rol en helpt bij situaties die als lastig worden ervaren en waar men zich in zou willen en kunnen verbeteren. Je kunt denken aan het voeren van slecht nieuwsgesprekken, de aanpak van kinderen met specifiek gedrag, feedback geven aan collega's, etc. De pedagogisch coaches werken mee en kijken in de groepen, stellen vragen en gaan persoonlijk met mensen in gesprek. Er is daarmee directe aandacht op de werkvloer.

De pedagogisch coach maakt daarnaast tevens onderdeel uit van de beleidsgroep en zij hebben een belangrijke rol in de ontwikkeling van het jaarlijkse scholingsplan en het borgen van het pedagogisch beleid op de werkvloer. De coaches signaleren door mee te kijken en te werken en goed te luisteren, waar de behoefte ligt als het gaat om scholing, begeleiding en ondersteuning.

Voor de peuterspeelzaalgroepen is Sofi aangesteld als pedagogisch coach. Zij is in februari 2020 gestart met individuele gesprekken en brengt per pedagogisch medewerker in kaart gebracht waar de individuele en groepsgerichte coaching behoeften liggen. De coaching wordt nu verder uitgerold (zie ook het VE opleidingsplan).

3.2. VE opleidingsplan

In het algemene opleidingsplan van SOL Ambacht zijn de lange termijndoelen van de organisatie beschreven tot aan 2023. Het VE-opleidingsplan is daar een onderdeel van. Er is een lange termijndoel gesteld aan het VE-beleid welke staan beschreven in het VE-opleidingsplan. Jaarlijks wordt er een planning gemaakt met de doelen voor het aankomend kalenderjaar met daarbij rekening houdend met het einddoel. Jaarlijks worden de jaardoelen bepaald tijdens een vakgroep-bijeenkomsten met alle leidinggevenden. Er wordt geïnventariseerd waar de specifieke trainingsbehoefte van de medewerkers liggen en welke doelen gesteld worden binnen de VE-methode en welke middelen nodig zijn om deze te bereiken. De subsidiegelden worden jaarlijks besteed aan het verder ontwikkelen en borgen van VE.

Het [VE opleidingsplan voor 2020](#) is bijgevoegd in de bijlage. In het algemene opleidingsbeleidsplan zijn de lange termijndoelen van de organisatie beschreven.

4. Doorgaande lijn

4.1 Mentor

Aan ieder kind wordt een mentor toegewezen. De mentor is een pedagogisch medewerker die werkt op de groep van het kind. De mentor is het aanspreekpunt voor de ouders om de bijzonderheden, de ontwikkeling en het welbevinden van het kind te bespreken.

Nieuwe kinderen worden voor het intakegesprek al aan een pedagogisch medewerker gekoppeld. Tijdens het gesprek wordt verteld wie de mentor van het kind is en wat de ouder(s) van de mentor kunnen verwachten.

De mentor:

- intakegesprek met de nieuwe ouder(s) en het kind aan de hand van het intake formulier
- is het vaste aanspreekpunt voor de ouder(s) als het gaat om bijzonderheden (de dagelijkse overdracht kan ook door een andere pedagogisch medewerker gedaan worden).
- zorgt ervoor dat de bijzonderheden van het kind (denk aan voedingsschema, allergieën, wijziging in telefoonnummers, ect) genoteerd worden en de gegevens in Konnect (IPad) up to date zijn.
- volgt de ontwikkeling van het kind en speelt in op de individuele behoeften en wensen van het kind. Is verantwoordelijk voor de juiste begeleiding, ondersteuning en signaleert tijdig opvallend gedrag en onderneemt de nodige stappen.
- is verantwoordelijk voor het invullen van BOSOS en het voeren van de oudergesprekken
- neemt, indien nodig, actief deel aan gesprekken met andere professionals, met toestemming van de ouders (denk aan jeugdteam, logopedie, leerkracht basisschool).

4.2. Intake en wennen

Een goede intake is heel belangrijk. Zo kunnen de ouder(s) en de mentor kennismaken en ontstaat er een zo duidelijk mogelijk beeld van het kind. Waardoor het kind een zo optimaal mogelijke start kan maken op de PSG. Tijdens de intake maken we gebruik van het [intake formulier](#) zodat we er zeker van zijn dat alle belangrijke zaken worden besproken.

Om kinderen de gelegenheid te geven een veilige plek in de groep te verwerven en een band met de pedagogisch medewerkers op te bouwen, hanteren wij ook bij de PSG voor beginnende kinderen een wenmoment. Desgewenst kan dit uitgebreid worden met een extra wenmoment.

4.3. Ontwikkelingsvolgmodel

De pedagogisch medewerkers brengen, met behulp van het ontwikkelingsvolgmodel BOSOS 2-4, het startpunt van de individuele begeleidingsbehoefte van een kind in kaart te brengen.

BOSOS staat voor:

- ✓ Beredeneerd aanbod
- ✓ Observeren
- ✓ Signaleren
- ✓ Opbrengst gericht
- ✓ Specifiek voor jouw praktijk

Dus het doel van BOSOS is: komen tot een beredeneerd aanbod door gericht observeren en signaleren en opbrengsten goed in kaart brengen.

We hebben voor dit model gekozen omdat:

- ✓ de opbrengsten van peuters goed in kaart worden gebracht;
- ✓ van daaruit kan gericht gewerkt worden aan de ontwikkeling van de peuter;
- ✓ er wordt een zorgvuldige overgang gecreëerd naar de basisschool, waarbij het kind zich zonder problemen verder kan ontwikkelen;
- ✓ het voldoet aan de eisen die de inspectie stelt aan het volgen van jonge kinderen en het verantwoorden van de opbrengsten

BOSOS is een middel om de activiteiten aan te laten sluiten op de behoefte van de kinderen in de groep. Elk kind komt minimaal tweejaarlijks aan bod in een groepsoverleg, de individuele begeleidingsbehoefte staat centraal aan de hand van de BOSOS-observatie.

De pedagogisch medewerkers zijn verantwoordelijk voor het aanbod van activiteiten op de groepen. Via een totaaloverzicht van de observaties van alle kinderen in de groep is het tevens voor de SOL Manager inzichtelijk waar de begeleidingsbehoeftes op groepsniveau liggen en kan zo toezicht houden op het activiteitenprogramma. Er worden aan de hand van de uitkomsten doelen gesteld binnen het aanbod en na elk thema geëvalueerd. In de weekplanningen is inzichtelijk welke activiteiten zijn aangeboden. Op deze manier worden de doelen gemonitord en geborgd. Met ouders wordt regelmatig de voortgang in de ontwikkeling besproken tijdens de contactmomenten. Ouders worden geïnformeerd over de thema's en de activiteiten en zoveel mogelijk bij elk thema betrokken. Het doel is om de aanpak en begeleiding zoveel mogelijk in een doorgaande lijn met de thuissituatie te krijgen. Dit wordt verder uitgewerkt in hoofdstuk 5 het ouderbeleid.

[Bijlage: Training en Werkinstructie BOSOS voor de pm-ers](#)

4.4 Zorg voor kinderen

Er wordt samengewerkt met de gemeente en het jeugdteam Ambacht als het gaat over de VE plaatsen. Er vindt jaarlijks een collegiale consultatie plaats met afgevaardigde vanuit de gemeente, de kinderopvangorganisaties in Hendrik Ido Ambacht en het Jeugdteam om over het VE beleid te praten en dit verder te ontwikkelen. Met een jeugdverpleegkundige van het Jeugdteam worden de kinderen met een VE indicatie drie keer per jaar besproken.

Als een kind met een VE indicatie op de PSG geplaatst wordt, of als gedurende de opvang blijkt dat een VE indicatie wenselijk is, dan ontvangen wij van het jeugdteam een formulier met de VE indicatie en een omschrijving van de hulpvraag.

Naast BOSOS wordt er bij de VE kinderen gebruik gemaakt van het [formulier begeleiding VE kinderen](#), om de voortgang van een kind met VE-indicatie vast te leggen.

Als er zorgen zijn over een kind (zowel VE als regulier) dan bespreekt de mentor dit met haar collega, de SOL Manager en de ouder(s). Gezamenlijk wordt er gekeken wat er nodig is en wordt er een plan van aanpak gemaakt en in gang gezet. Dit wordt regelmatig geëvalueerd en indien nodig bijgesteld.

Alle peuters worden besproken in het groepsoverleg.

Minimaal 1 keer per jaar komt een logopedist op locatie (indien gewenst vaker), na toestemming van de ouders, om de kinderen te observeren en de pedagogisch medewerkers te adviseren bij het stimuleren van de taalontwikkeling. Indien gewenst kan zij de kinderen, ouders en pedagogisch medewerkers verder ondersteunen.

Indien gewenst, na toestemming van ouders, kunnen de pedagogisch medewerkers terecht bij de intern begeleider van het basisonderwijs van SOL De Watervlinder voor advies over ontwikkeling van

de kinderen en de doorstroom naar het basisonderwijs. De intern begeleider is binnen de SOL bij iedereen bekend en aanspreekbaar. Er is geregeld overleg met de SOL manager en de intern begeleider over zorgkinderen.

4.5 Overdracht

Om de overgang naar het basisonderwijs zo soepel mogelijk te laten verlopen en de doorgaande lijn te waarborgen is een goede overdracht van belang.

Binnen de SOL scholen wordt ook gewerkt met het kindvolgsysteem BOSOS. Hierdoor ontstaat er een doorgaande leer en ontwikkellijn van peuter naar kleuter en zet de school de lijn voort.

In het document [afspraken overdracht naar basisonderwijs](#) staan de afspraken op een rij. Deze gelden voor de overdracht vanuit de peutergroep, de peuterspeelgroep en SIEM.

Daarbij hoort ook een [toestemmingsformulier voor ouders](#) omdat de overdracht niet zonder hun schriftelijke toestemming mag plaatsvinden.

5. Ouderbeleid

Binnen het pedagogisch beleid hebben we een hoofdstuk over ouders. Hierin staat de samenwerking met ouders beschreven. In dit beleid staat beschreven hoe de samenwerking is op gebied van VE. In het komende scholingsjaar is ruimte en aandacht opgenomen in het programma voor het ontwikkelen en implementeren van het VE beleidsplan en tevens de ontwikkeling van de ouderbetrokkenheid op de groepen. (Zie VE-opleidingsplan)

Het betrekken van ouders heeft een positieve invloed op de ontwikkeling van het kind. Het is daarom belangrijk dat ouders betrokken zijn bij de thema's, zodat er ook een doorgaande lijn naar de thuissituatie is. We streven een laagdrempelig karakter na waardoor de kans groter is dat ouders hun vragen, zorgen en andere opvoedzaken bespreken met de pedagogisch medewerkers. Wanneer de vraag van de ouder betrekking heeft op opvoedingsondersteuning, bespreekt de medewerker dit met de leidinggevende. Zij speelt een belangrijke rol in het doorverwijzen van de ouder naar het Jeugdteam voor de ondersteuning.

5.1 Samenwerking

Ouders worden betrokken bij de thema's op de groep en op verschillende manieren geïnformeerd over de ontwikkeling van de kinderen. Stimuleren van ouders om de thema's ook in de thuissituatie aan te bieden is in ontwikkeling. Dit gebeurt door zoveel mogelijk het belang en de positieve effecten te benoemen en dit in beeld en tijdens de contactmomenten te benoemen en te laten zien. De mogelijkheden voor de pedagogisch medewerkers om ouders hierin te betrekken en te informeren zijn:

- tijdens de kennismaking de ouders informeren over VE met de bijbehorende doelen en hoe dit in de praktijk wordt gedaan.
- tijdens de contactmomenten met het halen en brengen de thema's en het activiteitsaanbod bespreekbaar maken.
- voor aanvang van een nieuw thema worden ouders op de hoogte gesteld van het thema en de daarbij horende doelen. Ouders worden zo gestimuleerd thuis het thema en de activiteiten te bespreken met de kinderen en zo de betrokkenheid te vergroten. Indien nodig wordt ouders gevraagd om hulp, bijvoorbeeld bij activiteiten of materialen voor de themahoek.
- via een nieuwsbericht de activiteiten en de doelen te benoemen naar de ouders in de ouderapp. Dit kan individueel maar ook via een centraal groepsbericht.

De ouder is eindverantwoordelijk voor het kind. Een goed contact tussen de ouder en de medewerker is van groot belang, er is sprake van een gezamenlijke opvoeding waarbij er een vertrouwensband met de ouder wordt aangegaan. De uitgangspunten van deze vertrouwensband zijn:

- de ouder voelt zich thuis in de groep
- er is regelmatig overleg rondom de ontwikkeling van het kind tijdens de overdrachtsgesprekken.
- ouders worden uitgenodigd voor een gesprek om de ontwikkeling van hun kind te bespreken indien gewenst (als er zorgen zijn of als advies van een deskundige gewenst is, denk b.v. aan logopedie).
- tevens vinden er gedurende de peuterspeelgroep periode de volgende gesprekken plaats
 - Intake
 - BOSOS met 2 jaar en 6 maanden
 - BOSOS met 3 jaar
 - BOSOS 3 jaar en 9 maanden. Dit is tevens het exitgesprek voor aanvang van de basisschool (deze overdracht kan zowel warm als koud zijn). Bij VE kinderen wordt altijd gekozen voor een warme overdracht.

- er is een jaarlijkse ouderavond met een thema rondom de opvang en opvoeding
- er is een open communicatie tussen ouder en medewerker. Dit houdt in dat de ouder kritiek mag uiten en wensen mag aangeven.
- er wordt met ouders overlegd rondom de uitvoering van afspraken
- ouders kunnen advies krijgen rondom de opvoeding van hun kind.
- de pedagogisch medewerkers zijn zich bewust van de positie van ouders binnen gezamenlijke opvoeding.
- er is sprake van betrokkenheid vanuit de medewerkers.
- er wordt enkel gesproken over zaken met ouders die te maken hebben met het eigen kind. Er wordt geen informatie rondom ander kinderen besproken.
- er is respect voor de eigen taal, de wijze van opvoeden en de regels en grenzen in de opvoeding vanuit de ouder.
- bij een kind met een VE indicatie wordt van de ouder verwacht dat zij thuis zoveel mogelijk het kind begeleiden binnen de mogelijkheden van de ouder. De ouder wordt hierin geadviseerd en krijgt materialen mee ter ondersteuning.

5.2 Oudercommissie

Elke locatie beschikt over een eigen oudercommissie. De oudercommissie heeft invloed op de ontwikkeling en uitvoering van het pedagogisch beleid. Zij hebben een adviserende rol ten aanzien van de kwaliteit en behartigen de belangen van de kinderen en de ouders. De oudercommissie komt vier keer per jaar samen en voeren overleg met de SOL manager. Vanuit elke oudercommissie zit er 1 afgevaardigde in de centrale oudercommissie. De centrale oudercommissie komt tevens 4 keer per jaar bijeen met de bestuurder.

De oudercommissie wordt actief betrokken bij de activiteiten op locaties. Zij worden gevraagd om te helpen en het aanreiken van ideeën.

